30/07/2023

Το θαύμα του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων – Του Μητροπολίτου Ζιμπάμπουε Σεραφείμ

/ Γνώμες

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΟΥ ΠΟΛΛΑΠΛΑΣΙΑΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΕΝΤΕ ΑΡΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΥΟ ΙΧΘΥΩΝ (Ματθαίου 14, 14 -22).

Του Σεβ. Μητροπολίτου Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

Η Εκκλησία μας όρισε, διά των αγίων θεοφόρων Πατέρων της, κάθε Κυριακή και κάθε ημέρα να διαβάζουμε ένα μέρος της αγίας Γραφής για την κατά Χριστώ οικοδομήν της σωτηρίας μας. Αν και ζούμε δύο σχεδόν χιλιάδες χρόνια μετά την ιστορική πρώτη παρουσία του Θεανθρώπου Ιησού Χριστού στον κόσμο, επειδή ο Θεός «πάντας ανθρώπους θέλει σωθήναι και εις επίγνωσιν αληθείας ελθείν», η Εκκλησία μας, μας καλεί με την προτροπή της, διαβάζοντας την αγία Γραφή, να γίνουμε και εμείς μέτοχοι των σωτηριολογικών αγαθών του ευαγγελικού μηνύματος της βασιλείας του Θεού.

Η Εκκλησία μας ως «ο παρατεινόμενος Ιησούς εις τον αιώνα», μας δίνει τις ίδιες ευκαιρίες που είχαν οι άνθρωποι που έζησαν στα χρόνια του Χριστού και των μαθητών του.΄Ετσι, όπως και τότε, άλλοι από μας ακούγοντας τον Λόγον του Θεού, θα ακολουθήσουμε τον Χριστό πιστά ως το μαρτύριο, όπως τους μαθητές του, προσπαθώντας ακατάπαυστα με την επιτέλεση των εντολών του Χριστού, με την έμπρακτη εκδήλωση της αγάπης μας προς τους φτωχούς, τους αρρώστους, τους άστεγους, τους φυλακισμένους, τους ηλικιωμένους, όσους έχουν την ανάγκη μας και μπορούμε να τους βοηθήσουμε, να γίνουμε φωτεινές μαρτυρίες της παρουσίας του Χριστού ανάμεσά μας για να περιορίσουμε με τα μύρα της αγάπης μας την κακία που ενσπείρει μέσω των αμαρτωλών ανθρώπων ο διάβολος.
Γι’ αυτό δυστυχώς, αυτοί που δεν είναι έτοιμοι να μιμηθούν τους μαθητές του Χριστού ή τουλάχιστον να προσπαθήσουν, θα γίνουν όργανα της κακίας του διαβόλου, θα μιμηθούν τον Ηρώδη και την Σαλώμη, τον προδότη Ιούδα και τους Φαρισαίους, τους σταυρωτές του Χριστού. Η μαρτυρία του Ιησού είναι σαφής: «ο μη ων μετ’ εμού κατ’ εμού εστίν, και ο μη συνάγων μετ’ εμού σκορπίζει» (Ματθ.ιβ΄, 30).
Το θαύμα του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων του σημερινού ευαγγελίου αποτελεί φανέρωση της παντοδυναμίας του Χριστού. Η σημερινή ευαγγελική περικοπή μας τονίζει με τρόπο παραστατικό τις δυνατότητές μας και την ευθύνη μας στον αγώνα για την αντιμετώπιση των υλικών προβλημάτων του ανθρώπου.
Ο Χριστός για να θρέψει τα πεινασμένα πλήθη που τον ακολούθησαν στην έρημο χρειάσθηκε την συνεργασία των μαθητών του. Δεν έφτιαξε ο ίδιος το ψωμί που πρόσφερε στον λαό. Θα μπορούσε ασφαλώς να το κάνει, όπως έστειλε τα ορτύκια και το μάννα στους Εβραίους στην έρημο του Σινά. ΄Ομως δεν το επιχειρεί. Ζητά από τους μαθητές του να μοιραστούν με το πλήθος τις λίγες προμήθειες που είχαν μαζί τους, πέντε ψωμιά και τα δύο ψάρια: «δότε αυτοίς υμείς φαγείν», λέει στους μαθητές του όταν αυτοί τον πλησίαζαν για να τον ενημερώσουν για το πεινασμένο πλήθος. Και μόλις οι μαθητές υπακούουν στην εντολή του Χριστού το θαύμα γίνεται.
Το ίδιο μπορεί να συμβεί και στην δική μας ζωή όταν προηγείται η υπακοή μας στις εντολές του Χριστού. Ο Χριστός ευλογεί τους πέντε άρτους και τους δύο ιχθύες κι ο πολλαπλασιασμός πραγματοποιείται ως αποτέλεσμα της συνέργειας του ανθρώπου. Η συγκατάθεση του ανθρώπου για την επιτέλεση του θαύματος του Θεού είναι απαραίτητη, γιατί μόνο έτσι διασώζεται η ελευθερία του ανθρώπου, η οποία έστω και σχετική δεν παύει όμως να είναι πραγματική. Κι η συγκατάθεση του ανθρώπου για την πραγματοποίηση του θαύματος εκφράζεται ως πίστη και εμπιστοσύνη στον Θεόν. Κατά συνέπεια το θαύμα είναι ένα γεγονός που ανάγεται στην σφαίρα του Θεού και αφορά τον άνθρωπο με την έννοια ότι το θαύμα είναι το

αποτέλεσμα κι η αμοιβή του πιστού ανθρώπου.
Στην εποχή μας τα οικονομικά και κοινωνικά προβλήματα, αυτά που σχετίζονται άμεσα με τις υλικές ανάγκες των ανθρώπων βρίσκονται καθημερινά στην επικαιρότητα. Παρά την επιστημονική πρόοδο και την τεχνική ανάπτυξη τα προβλήματα αυτά παραμένουν άλυτα παρουσιάζοντας μάλιστα τόση ένταση όση και πριν από αιώνες. Συγκεκριμένα σήμερα 5.000 παιδιά πεθαίνουν καθημερινά από την πείνα. Οι πλούσιοι και οι φτωχοί υπάρχουν και σήμερα, το ίδιο κι η άνιση κατανομή των αγαθών κι η καταπίεση των αδυνάτων από τους ισχυρούς. Αυτή η αδικία είναι και σήμερα η ρίζα του κακού που δημιουργεί το κοινωνικό πρόβλημα. Πολλοί μπροστά σ' αυτή την
θλιβερή πραγματικότητα ίσως να θέτουν το ερώτημα: Γιατί ο Θεός ανέχεται αυτή την αδικία που γίνεται η αιτία της δημιουργίας της αθλιότητας στη ζωή των ανθρώπων; Γιατί δεν επεμβαίνει για να σταματήσει την εκμετάλλευση, την πείνα και την δυστυχία, την καταπίεση και την αδικία; Μια απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι ότι έτσι προσπαθούμε να μετατοπίσουμε τις ευθύνες για τα προβλήματα του κόσμου από τον άνθρωπο στον Θεό. Ο Θεός βέβαια με τρόπο που ξεπερνά την δική μας λογική, μ' ένα εντυπωσιακό θαύμα θα μπορούσε να εξαλείψει και την αδικία και την αθλιότητα και να δώσει έτσι στα υλικά μας προβλήματα λύση αποτελεσματική. ΄Ομως αρνείται να το κάνει, όπως αρνήθηκε στον διάβολον στην έρημο να μεταβάλει τις πέτρες σε ψωμιά. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο Θεός αδιαφορεί για τον άνθρωπο. Αντίθετα σημαίνει ότι ο Θεός σέβεται τον άνθρωπο και τον υπολογίζει και θέλει την συνεργασία του για να διασωθεί η ελευθερία του. Και γίνεται αυτό γιατί ο Θεός δεν έφτιαξε ρομπότ, αλλά δημιουργήματα «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν Θεού». Αυτό που διακρίνει τον άνθρωπο απ' όλα τα δημιουργήματα του Θεού είναι η ελευθερία του.
΄Ετσι πολλές φορές η παντοδυναμία του Θεού στη ζωή του ανθρώπου εκφράζεται διά μέσου των πιστών ανθρώπων, όπως πρέπει να είμαστε όσοι καλούμαστε χριστιανοί. Χρειάζεται λοιπόν, να συνειδητοποιήσουμε τις ευθύνες μας. Να εργαστούμε για την δημιουργία της βασιλείας του Θεού στον κόσμο που ζούμε, πείθοντας τους γύρω μας, τους ολιγόπιστους και τους άπιστους για την αλήθεια της διδασκαλίας του Χριστού μέσα από την συνέπεια της ζωής μας και των έργων μας στις εντολές του Χριστού.
Σήμερα το κοινωνικό πρόβλημα αντί να λυθεί περιπλέκεται, γίνεται οξύτερο, γιατί εκείνοι που έχουν επάρκεια αγαθών, αντί να τα μοιράζονται με τους φτωχότερους, όπως ζητά ο Χριστός, προτιμούν να τα σπαταλούν. ΄Ετσι φτάσαμε στο θλιβερό κατάντημα να βλέπουμε μερικούς να ξοδεύουν για τα σκυλιά τους περισσότερα απ' όσα ξοδεύουν φτωχοί οικογενειάρχες για τα παιδιά τους. Ακούμε για πολλούς πλούσιους να σπαταλούν μόνο για μια νύκτα διασκέδασης τόσα όσα θα μπορούσαν να συντηρηθούν αρκετές άπορες οικογένειες. Ακούμε να ξοδεύονται τεράστια

ποσά για καλλυντικά και χρυσαφικά και στολίδια, όσα θα έφταναν για να μπορούν πολλοί άνθρωποι να πίνουν καθαρό νερό και πολλά παιδιά να μπορούν να φοιτούν σε σχολείο. Αλλά και πέρα από το επίπεδο των ατόμων, σε επίπεδο πια κρατών, βλέπουμε πολλές χώρες να καταστρέφουν τα περισσεύματα των προϊόντων τους για να διατηρήσουν τις υψηλές τιμές προσφοράς, την ίδια ώρα που άλλοι λαοί λιμοκτονούν. Βλέπουμε τις πλούσιες χώρες να ξοδεύουν για εξοπλισμούς ποσά που ξεπερνούν ολόκληρο τον κρατικό προϋπολογισμό πολλών φτωχών που συνήθως κι ο πληθυσμός τους είναι μεγαλύτερος.

Επομένως για να λυθούν τα προβλήματα που συγκλονίζουν σήμερα την κοινωνία μας απαιτείται η συνεργασία μας με τον Θεό που εκφράζεται ως υπακοή στις εντολές του Χριστού. Πρέπει να είμαστε προετοιμασμένοι να μοιραστούμε αυτά που έχουμε με τον διπλανό μας που υποφέρει. Κι ο διπλανός μας, δεν είναι μόνο ο φτωχός γείτονάς μας, αλλά κι όλοι οι άνθρωποι που βρίσκονται μακριά από εμάς και υποφέρουν. Ο Ιησούς Χριστός βλέποντας τους πεινασμένους της εποχής μας, μας επαναλαμβάνει: «δότε αυτοίς υμείς φαγείν». Αν πειθαρχήσουμε και υπακούσομε στην προτροπή του Χριστού, θα βρεθούμε μπροστά σ’ ένα καινούργιο πολλαπλασιασμό των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων, που θα πραγματοποιηθεί κάτω από την ευλογία του Θεού, στα χέρια τα δικά μας.

Το θαύμα του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων δεν είναι κάτι που έγινε μια φορά και τέλειωσε για πάντα. Είναι ένα γεγονός που αν θέλουμε μπορούμε να το ζούμε καθημερινά. Αρκεί να θέσουμε τον εαυτό μας στη διάθεση του Θεού, υπακούοντας στις εντολές του αφήνοντας έτσι την αγάπη του Χριστού να ζεστάνει τις καρδιές μας. ΄Άλλωστε η ιστορία των φιλανθρωπικών έργων και των ιεραποστολικών προσπαθειών είναι γεμάτη από θαύματα παρόμοια μ’ αυτό που ακούσαμε από την σημερινή ευαγγελική περικοπή.

Πάντοτε η αληθινή χριστιανική πίστη εκδηλώνεται με έργα αγάπης. Κι η άσκηση της αγάπης ως εφαρμογή του περιεχομένου της πίστεως αποτελεί ουσιώδες γνώρισμα της χριστιανικής ζωής. Η αγάπη στον χριστιανισμό δεν νοείται ως απλή συναισθηματική εκδήλωση, αλλά ως ανταπόκριση στην αγάπη του Θεού, που έγινε άνθρωπος, και ως οφειλή προς τον διπλανό μας που εικονίζει τον Θεόν. Η αγάπη αυτή αναφέρεται σ’ ολόκληρο τον άνθρωπο κι εκδηλώνεται με την συμπαράστασή μας στις υλικές και στις πνευματικές του ανάγκες. ΄Οπως μας λέει ο άγιος Ιάκωβος «εάν αδελφός ή αδελφή γυμνοί υπάρχωσι και λειπόμενοι ώσι της εφημέρου τροφής, υπάγετε εν ειρήνη, θερμαίνεσθε και χορτάζεσθε, μη δότε δε αυτοίς τα επιτήδεια του σώματος, τι το όφελος;» ΄Ετσι η χριστιανική ζωή,

ως ζωή πίστεως και αγάπης προς τον Θεόν συνδέεται με την αγάπη προς τον διπλανό μας. Χωρίς την αγάπη προς τον διπλανό μας η αγάπη μας προς τον Θεόν θεωρείται ανύπαρκτη: «ο αγαπών τον Θεόν αγαπά και τον αδελφόν αυτού», μας λέει ο ευαγγελιστής Ιωάννης, και συνεχίζει: «εάν τις είπη ότι αγαπώ τον Θεόν, και

τον αδελφόν αυτού μισεί, ψεύτης εστί». Σύμφωνα με την χριστιανική διδασκαλία, μόνο με την άσκηση της αγάπης προς τον πλησίον παραμένει ο άνθρωπος στην αγάπη του Θεού και ζει την νίκη κατά του θανάτου. Μας λέει ο ευαγγελιστή Ιωάννης: «ημείς οίδαμεν ότι μεταβεβήκαμεν εκ του θανάτου εις την ζωήν, ότι αγαπώμεν τους αδελφούς, ο μη αγαπών μένει εν τω θανάτω». Κι η αγάπη μας αυτή εκφράζεται με την διακονία μας προς τον διπλανό μας, όπως εκφράστηκε η αγάπη του Χριστού για τους ανθρώπους μέσα από το θαύμα της σημερινής ευαγγελικής περικοπής.

Κανένας βέβαια δεν μπορεί με τα χρήματα και τα αγαθά που κατέχει να ικανοποιήσει όλες τις ανάγκες των φτωχών, ούτε να επουλώσει όλες τις κοινωνικές πληγές. Ο Θεός δεν ζητά το αδύνατο από κανένα. Με μια βρύση δεν μπορεί όλος ο κόσμος να ξεδιψάσει. Μπορούν όμως οι κοντινοί μας κι οι περαστικοί. Ας κάνουμε και εμείς στην ζωή μας το ίδιο με τα αγαθά που μας παραχωρεί ο Θεός, και τότε δεν θα συμβάλουμε απλώς και μόνο στην σωτηρία του διπλανού μας αλλά και στην σωτηρία την δική μας.

Με το θαύμα της σημερινής ευαγγελικής περικοπής « ο λαός ο καθήμενος εν χώρα και σκιά θανάτου φως ανέτειλεν αυτοίς» (Ματθ.δ, 16). Η συνάντηση του Ιησού με τους ανθρώπους και τα προβλήματα τους γινόταν αφορμή να δείχνει έμπρακτα δείγματα των όσων δίδασκε θεωρητικά για την βασιλεία του Θεού. Θεράπευε τους αρρώστους. Έδινε τροφή στον κόσμο. Σταυρώθηκε για μας. Έγινε η σωτηρία μας.

Κατά τον ίδιον τρόπο, ο άνθρωπος που βρίσκεται κοντά στον Χριστό και συμμετέχει ενεργά και άξια στην μυστηριακή ζωή της Εκκλησίας μας, όταν συναντάει τον συνάνθρωπό του κι αντικρύζει τα προβλήματά του είτε μέσα στο σπίτι του, είτε στον χώρο της εργασίας του, είτε στον υπόλοιπο κοινωνικό του χώρο που ζει, γίνεται αφορμή για να δείξει αυτό που έχει μέσα του, δηλαδή την φιλευσπλαχνία του, την αγάπη του, την κατανόησή του, την βοήθεια και την στήριξη του διπλανού του και την καλή του διάθεση να συγχωράει, διότι βλέπει τον πλησίον του όπως τον εαυτόν του. Εκεί που δεν συμβαίνει αυτό, όταν δηλαδή κάποιος από τον χώρο που ζούμε κάνει κάποιο λάθος ή έχει την ανάγκη μας, κι αυτό γίνεται αφορμή, αντί να δείξουμε την αγάπη μας, να δείξουμε την κακία μας, την άσπλαχνη σκληρότητά μας, κι είμαστε έτοιμοι να τον καταδικάσουμε και να τον πληγώσουμε με τα πικρόχολά μας, χωρίς καμία διάθεση να τον συγχωρήσουμε και να του πούμε ότι αυτό που του συνέβη μπορούσε να συμβεί και στον καθένα από μας, τότε αποδεικνύουμε ότι μιμούμαστε τους Φαρισαίους και τους άθεους, έστω κι αν συμβαίνει συμπωματικά να καλούμαστε χριστιανοί: «εάν τις ειπή ότι αγαπώ τον Θεόν, και τον αδελφόν αυτού μισή, ψεύτης εστίν, ο γαρ μη αγαπών τον αδελφόν αυτού ον εώρακεν, τον Θεόν ον ουχ εώρακεν ου δύναται αγαπάν. Και ταύτην την εντολήν έχομεν απ’ αυτού, ίνα ο αγαπών τον Θεόν αγαπά και τον αδελφόν αυτού» (Α΄Ιωαν.δ΄, 20-21).

Η επιβίωσή μας εξαρτάται από τον βαθμό που καλυτερεύουμε τους όρους συμβιώσεως μεταξύ μας, και μάλιστα με την ετοιμότητά μας και την αγάπη μας μεταξύ μας, να κτίζουμε γέφυρες κοινής συνύπαρξης, αλληλοκατανόησης, αλληλοβοήθειας και αλληλοσεβασμού της αξιοπρέπειας του κάθε ανθρώπου. Η Εκκλησία μας, μας βοηθά να κατανοήσουμε αυτόν τον τρόπο ζωής προβάλλοντάς μας ως παράδειγμα τον Ιησού Χριστό που διακονεί τους ανθρώπους «πολυμερώς και πολυτρόπως», όπως για παράδειγμα μέσα από το θαύμα της σημερινής ευαγγελικής περικοπής του πολλαπλασιασμού των πέντε άρτων και των δύο ιχθύων και τον χορτασμό των πέντε χιλιάδων ανθρώπων «χωρίς γυναικών και παιδίων».

Στη συνέχεια η διακονία του Χριστού για την σωτηρία των ανθρώπων θα φθάσει στο αποκορύφωμά της με την θυσία του στον Γολγοθά. Αν ο Χριστός λοιπόν, έκανε το μέγιστον για μας, η Εκκλησία μας, μας καλεί να κάνουμε και εμείς τουλάχιστον το ελάχιστον με τις προσευχές μας και τις προσπάθειές μας εν μετανοία να φανούμε συνεπείς στις εντολές του Χριστού, έτσι ώστε η ελπίδα της σωτηρίας μας με την χάριν του Θεού να παραμείνει πάντοτε μια ενδεχόμενη δυνατότητα για όλους μας, διότι «εν τούτω γινώσκομεν ότι αγαπώμεν τα τέκνα του Θεού, όταν τον Θεόν αγαπώμεν και τας εντολάς αυτού τηρώμεν, και αι εντολαί αυτού βαρείαι ουκ εισίν. ΄Οτι παν το γεγεννημένον εκ του Θεού νικά τον κόσμον, και αύτη εστίν η νίκη η νικήσασα τον κόσμον, η πίστις ημών» (Α΄Ιωάν.ε, 2-4).